

2017-08-31
Rev. 2017-09-20

Barn- och ungdomsnämnden

Dnr Bun 2017/255

Regler för fördelningen av skolplatser i kommunala skolor

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsförvaltningens förslag

- 1 Barn- och ungdomsnämnden godkänner de reviderade reglerna för fördelning av skolplatser i kommunala skolor.

Ärendet i korthet

Barn- och ungdomsförvaltningen har tagit fram ett nytt förslag angående regler för fördelning av skolplatser i Järfälla kommun. De nya reglerna innebär bland annat att tillämpningen av syskonförturen underlättas. Reglerna medför även att elever som är på väg att flytta till kommunen kan omfattas av skolvalet under förutsättning att den blivande bostadsadressen kan styrkas.

Till följd av att en dom från Skolväsendets överklagandenämnd har uppmärksammats, har de ursprungliga handlingarna i detta ärende reviderats. Det som tillkommit handlar om att antagningsordningen för placering i förskoleklass och årskurs 6 förändras genom att vårdnadshavares önskemål blir en urvalsgrupp. Detta innebär att prioriteringsordningen mellan första-, andra- och tredjehandsalternativ upphör.

Handlingar

- 1 Barn- och ungdomsförvaltningens reviderade tjänsteskrivelse, 2017-09-20
- 2 Regler för fördelning av skolplatser i kommunala skolor, 2017-09-20

Bakgrund

Efter 2017 års skolval genomfördes en utvärdering kring hur processen kan förbättras. Bland annat undersöktes hur reglerna för skolplaceringar uppfattades av skolledare, skoladministratörer samt representanter från barn- och ungdomsförvaltningen. Utifrån denna utvärdering har nu ett förslag på reviderade regler tagits fram. En bättre serviceanda gentemot invånare har eftersträvat.

Skolväsendets överklagandenämnd har i en dom från juni 2017 (Dnr. 2017/132) upphävt ett beslut om skolplacering utfört av Örebro kommun. Beslutet ansågs av överklagandenämnden vara felaktigt, eftersom kommunen tillämpat vårdnadshavares förstahandsalternativ som en urvalsgrupp och vårdnadshavares andrahandsalternativ som en annan urvalsgrupp. I ett sådant system tilldelas platser i en skola i första hand till de elever som angett skolan som förstahandsalternativ. Om det finns platser över tilldelas platser till de elever som angett skolan som andrahandsalternativ. Förfarandet, vilket kan likställas med den modell som tillämpas i Järfälla, ansågs av överklagandenämnden inte uppfylla kraven på förutsägbarhet varpå ärendet återförvisades till Örebro kommun för omprövning.

Analys

I utvärderingen framgick bland annat åsikter om hur syskonförturen tidigare tillämpats. Syskonförturen har endast kunnat återopas om föräldrar lämnat ett önskemål om skola. Eftersom föräldrar missade informationen om reglerna för syskonförtur i 2017 års skolval gav detta upphov till olycksamma situationer där syskon hamnade på olika skolor. I det förslag som nu läggs fram gäller syskonförturen oavsett om önskemål om skola har lämnats in. Detta underlättar även för skolorna som lättare kan beräkna och skapa sig en uppfattning om hur många elever som önskar plats på skolan kommande läsår.

Utgångspunkten för skolplaceringarna har tidigare utgått från folkbokföringsadressen registrerad 1 januari. Datumet flyttas fram i de nya riktlinjerna till 1 februari. Detta för att elever som flyttat till kommunen under januari månad ska kunna omfattas av skolvalet. Elever som flyttar till kommunen senare under året kan omfattas av skolvalet om den nya bostadsadressen kan styrkas genom exempelvis ett köpekontrakt eller liknande. Tidigare har dessa elever inte omfattats av skolvalet och har därför haft svårare att få plats på den skola som önskas.

Mot bakgrund av Skolväsendets överklagandenämndens dom, i vilken urval efter första- respektive andrahandsalternativ förklaras ogiltigt, har ny praxis vuxit fram vad det gäller skolplaceringar. För Järfällas del blir det viktigt att anpassa kommunens regler för skolplaceringar efter det som framkommit i domen så att lagens intentioner uppfylls. Därför har prioriteringsordningen i fråga om första-, andra- och tredjehandsalternativ ersatts av en gemensam urvalsgrund som består av samtliga elever som önskat plats på skolan.

Barnkonsekvensanalys

Det är viktigt att reglerna för fördelning av skolplatser minimerar godtycklighet och säkerställer rättsäkerhet. Detta bör anses gynna alla inblandade i hanteringen av skolplaceringar, både elever och vårdnadshavare samt tjänstemän som hanterar placeringarna.

Det är också viktigt att bredda skolvalet så att så många elever som möjligt kan omfattas. Det ökar elevernas chanser att bli erbjuden en plats på den skola som önskas. En förstärkt syskonförtur kan anses gynna barn i flerbarnsfamiljer eftersom vardagspusslet underlättas för dessa familjer om barnen går på samma skola.

Däremot kan barn som inte har syskonförtur missgynnas av att syskonförtur tillämpas. Detta eftersom syskonförtur innebär att en del av skolplatserna är örönmärkt för syskon till redan befintliga elever, vilket reducerar antal skolplatser som finns att tillgå för övriga elever som önskar en viss skola.

Överväganden

Syskonförtur är en omstridd praxis. Enligt skollagens regelverk ska närhetsprincipen vara den främsta prioriteten när elever ska placeras på en kommunal skola, vilket innebär att syskonförturen bör vara sekundär. Ett flertal kommuner har försökt avskaffat syskonförturen, däribland Stockholm stad och Uppsala kommun, men har återinfört den då det finns en angelägenhet att underlätta för flerbarnsfamiljer.

Eftersom regelverket för skolplaceringar i Järfälla ger alla elever i förskoleklass rätt till en skolplats i den kommunal där de bor, anser förvaltningen att närhetsprincipen möts samtidigt som syskonförtur kan tillämpas.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inte några ekonomiska konsekvenser.

Slutsatser

Barn- och ungdomsförvaltningen föreslår att *Regler för fördelning av skolplatser i kommunala skolor* börjar gälla inför 2018 års hantering av skolvalet.

Minna Avrin
Barn- och ungdomsdirektör

Christina Dahlin Wibom
Verksamhetschef för Utveckling och stöd

Sandra Backlund
Utredare

Expedieras
Kommunala för- och grundskolor
Fristående för- och grundskolor